

КСДНХ

1566

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

155

238

1879
3
X-32

CONSTITVTIONES.

SIVE STATVTA MAGNIFICÆ
CIVITATIS ANCONÆ.

NOVISSIME DECRETO SENATVS

*Impressa, Et ab innumeris propemodum mendis quibus
scatebant, purgata.*

Hofiles qui sepe minas hoc contudi Ense.

Te mones aduersus nil trepidare minas.

ANCONÆ.

Excudebat Astulfus de Grandis Veronenſis M. D. LXVI.

AD LECTOREM IOANNES

Baptista Ferretus Anconitanus IV. D.

Comes, & Eques.

QVI Cupis in summo primus regnare Senatu,

Et Patria antiquum reddere posse decus.

Conscriptosq; patres tibi semper habere secundos,

Eternaq; tibi frondis honore caput;

Quaris & ante alios omnes tibi reddier uni

Anconitana nomina prima Togae

Et innuat oppressam Viduam, lapsosq; Mores

Saepe pia, & facili posse levare manus;

Sedulus ista dies, noctesq; volumina volue

Qua prisca quondam constituisse Patres.

Quam nunc Ferretus cura perorat a resurgunt,

Et mendo sa prius deluisse dolet.

Hinc disces pressio esse bonis, hinc perdere iniquos,

Hac poris et facilem tollere ad astra pedem.

155

138

AMPLISSIMO SENATVI ANCONITANO.

Ioannes Baptista Ferretus, Almi Anconitani Collegij

Interconsultorum minimus. S. P. D.

LACR I Equidem Celeberrimi Patres, gaudentiq; animo labor em
tantum meis humeris longe imparem subterfuissem, nisi ab his illud
mibi impositum sentirem, quibus, multis de causis morgerendus omni-
no fuit: nempe a Magn. viris Domino Hieronymo de Scalamentibus,
Domino Francisco Tamolcone & Domino Petro Triumpho, amplissimo Regula-
ria officio in triumviri tunc temporis presidentibus: mox vero illis officio suo dilige-
ntissime functis, cum non ad hac aditionem suprema manus imposita esset, eadem provin-
cia ab eorum successoribus mihi licet invito, ac reluctanti prorogata fuisset, certe a
Magn. D. Francisco de Pizzogarin, D. Petro Gentili de Bonarellis, & D. Ioanne de
Bennicasis: Ac demum alio quoq; trimestri incuria Typographi elapso iterum pra-
missum onus quodiam Aetna gravius mihi sustinere videbar, impositum, & proro-
gatum fuisset. Quippe a D. Francisco Marcelino, D. Vincentio Ferretto, & ab excell.
IV. D. D. Jacobo Pompedano Regulatoribus nuperim designatis. Quibus
obtemperando, opprimi me onere officij malui, & ab omnibus desiderari potius Pru-
dentiam meam, & maiorem in me scientiam exposci, quam id quod cum fide im-
ponebatur, aut propter perfidiam abiciendo, aut propter infirmitatem animi depo-
nendo, benevolentiam, & a vestris omnium personam publicam gerentibus obedientiam
meam incusari, quocumq; igitur modo scire habeat, opus a multis se esse desperatum, ab in-
numeris propemodum modis quibus scatebat qua potui diligentia universum perpur-
gavi: Et licet operam omnem, & industriam meam adhibuerim, ut statuta hac emen-
datione in manus hominum prodiret, non tamen peritiam adeo ingenij sum, nec ita
diligens, adeoque, ut nequaquam perfectus impressiois castigatior fuisse mihi persuasum
adeo, qui multos praterea errores, aut non videre, aut visos non percipere, vel certe per-
ceptos facile negligere non potuerim: fuit. n. (ut neminem latere arbitror) quaedam ex
tempore, in ipso imprimeudi actu praeopera paginarum emendatio, ut animo meo
magna ex parte satisfacere non potuerim: praterquam qd (ut de celeberrimis illis Ve-
netis impressoribus, saepe audis) Compositorum (ut appellant) erroribus occurrere,
nemo plane posse videtur, cum scilicet huiusmodi negotiorum difficultatem hanc ne-
cessario patiat. Si quid autem boni nostra cura huic operi ad legentium commo-
ditatem attulisse contigit, (quod nisi me fallit animus, si cum priori aditione confera-
tur, statim se legentibus offerens, amplam diligentiam nostra fidelem, quantacumq; illa
fuit facillime faciet). Non est in hac parte, sua gloria, nobisq; honore fraudandus
Dominus Anton: Jacobus, Clarissimus, & nunquam satis laudati viri, Domini Ben-
ueniti Straccha Inter Consultorum facile hodie opto orbe primas ferentis; meritis-
simus Pater: Cuius diligentia in huiusmodi statutorum volumen accuratissime conscriptum,
mibi precipuo favore accommodatum, castigationem hanc adeo faciliorem praesi-

titur hac in re nihil prius, neq. antiquis contingere potuerit: quapropter illi merito ingentes gratias ago, & habeo. Cuius auxilio, collatis exemplaribus, aliquo addito iudicio siquod est in me, quod sentio quam sit exiguum, harbarum plenamq. Theſim, nobi liore. Et delicatioris, aures offendentem expunxi. Et pleriq. in locis verba sensum obſcurantia, ſape etiam verſum integrum prioris impreſſoris incuria deficientem, ſuo loco repoſui, pro ut res, & auctoritas a M. R. regulatoribus mihi conſeſſa exigere viſa ſunt: Quare res quam felicem euentum obtinuerit, aliorum volo ſit ludiciu. Ego certe, ut dixi, non niſi nimia obedientia iure incuſari mereor. Quippe cui ſenioribus non obtemperare, planè piaculum videbatur. Sed ſi aliquantò liberius moſteſia terminos, non improbat a ratione tranſgredi detur, Et mihi ad hoc inueni, vixq. primoribus legum cunabulis initiatu, tantum de me polliceri liceat: Si poteſtas fuiſſet ſenſum abſurdum, nec non iam in diſſuetudinem abita, & quadam alia immortales lites parentia, mutandi; aut longe maiori utilitate, & laude reſerta addendi: vel ſi aptioribus Typis, & rei huic magis quadrantibus caracteribus, ſtatuta hæc exornare potuiſſem, quem admodum ob loci propinquitatem quindecim me herede dierum interuallu, ad ſummum videnti, ab urbe Venetys me habiturum iri proſpicebar. Non dubito Patres ampliffimi, quin aliquantò meliorem innotorem redacta, in lucem prodirent: quæ, etiã duro iudice, vnusquiſq. illuſtri huic patria, ac magnanima R. Eip. noſtra Anconitana, longè æ magis pro dignitate reſponſura fuiſſe, ingenuè conſeſſus eſſet. Quomodoq. illa prodeant, hilari, ac ſerena fronte accipite P. C. Obedientiã meã ne deſpicite, animuq. meum ad maiora quotidie, pro augumẽto huius ſtorentiſſime R. Eip. anbelantem, boni aq. ſuſcite: ac demum breuem hanc induxtriã meã in emendando opẽ opere adhibuit, auſpicipite non ſecus, ac magnus ille Art. æxerſes, qui licet ampliffimis, & pretioſiſſimis muneribus à potentibus donari ſoleat, reg. aliore guſtate exornatus eſt, animum potius, ut credere eſt, quam factũ reſpiciens: ſic Thura non habentes mola falſa litare conſtat. Propediem, annuente Deo Opt. Max. aliquid maius in veſtra gratiam ex noſtra officina prodibit. Interim bene via lete. Ancona Decimo Kalendas Decembris à Chriſto nato. M. D. L. X. VI.

INDEX CAPITVM SIVE RUBRICARVM PRIMÆ COL- lationis. De Officijs.

D e Electione Poteſtatis, & aliorum officiorum.	rub. 1.	De officio depoſitarij, ſive officialis capſæ Communiſ Anconæ.	rub. 24.
De iuramento Preſtando Poteſtati Ciuitatis Anconæ.	rub. 2.	De Electione Operarii Episcopatus Anc.	rub. 25.
De iuramento Iudicum, & aliorum officiorum Poſitiſtis.	rub. 3.	De Maſſario librorum, & ſcripeuratum Communiſ Anconæ.	rub. 26.
De laudificatione Poteſtatis.	rub. 4.	De officio Notarii reformationum, & Cancellarii Communiſ Anconæ.	rub. 27.
De Monſtra faciendi de officiis Ciuitatis Anconæ.	rub. 5.	De officio Notarii dolane.	rub. 28.
De penna Officialium ſubſcribentium.	rub. 6.	De officio, & electione rationerij Communiſ Anconæ.	rub. 29.
De officio Syndicatorum.	rub. 7.	De Paſſicatoribus, & auxilliarioribus carcerario rum.	rub. 30.
De officio iudicum Poteſtatis, & eorum Notario rum.	rub. 8.	Inſtra quantum tempus officiales forenſes non poſſint ad officia reſtatuiri.	rub. 31.
De Aſſignatione librarij officialiſ Poteſtatis.	rub. 9.	Quinque poſſint eſſe officiales Anc.	rub. 32.
De officio Miſſiſ Sociorũ Poteſtatis.	rub. 10.	De deneto Officialium Ciuitatis Anc. per conſultum eligendum.	rub. 33.
De officio Notarii ad extraordinaria deputati.	rub. 11.	Ordo pro armata Sanſti Chiriaci.	rub. 34.
De Armiſ portandi per familiam Poteſtatis in introitu ſuũ, & de cerca armorum.	rub. 12.	Quod Comitatenſes, & quorum patres non ſunt na ti Anc. non poſſint habere officia.	rub. 35.
De ſalario Anconarum, & de modo retinendo per ipſos dum vadunt per Ciuitatem.	rub. 13.	De Ordine tenendo in Conſilijs.	rub. 36.
De Anſiani non inſtrumentante ſe in cauſis.	rub. 14.	De officio, & ſalario Familiæ Anconarum.	rub. 37.
De Electione doctõris Iura Ciuiſ; Medicorũ, & Magiſtrorum.	rub. 15.	De officio ſalario, & numero familiæ palatii.	rub. 38.
De officio iudicis Appelationum.	rub. 16.	De officio Nunciurum.	rub. 39.
De officio Maioris officialis damorum daronum.	rub. 17.	De iuramento Nunciurum.	rub. 40.
De officio officialiſ doane mercatoriũ.	rub. 18.	De ordine baſilicardi in Ciuitate & comitatu r. 41.	
De modo, & forma procedendi per officialis doane mercatoriũ.	rub. 19.	De caſſandi de officiis, & conſilio.	rub. 42.
De ſyndicato Officialium damorum daronum, & officialium doane mercatoriũ.	rub. 20.	Quod officia nequeant exerceri per ſubſtitutoſ, & quibus officiis poſſint reſtatuiri.	rub. 43.
De officio, & ſalario Poteſtatum Ciuitatis Humanæ, & caſſitrom Comitatus Anconæ.	rub. 21.	De iudice eligendo ad ſyndicandum certos officiales.	rub. 44.
De regulacionibus, & eorum officiorum.	rub. 22.	Quod officiales non teneant conſanguineos.	rub. 45.
De officio Aduocati, & ſyndici Communiſ Anconæ.	rub. 23.	De ſecuris contra Abſentes, & maricabos.	rub. 46.
		De officiis librorum cultoris.	rub. 47.
		De cultodia portarum.	rub. 48.

INDEX CAPITVM SECVNDÆ COLLATIONIS. De Ciuitibus.

De ius vocando.	rub. 1.	De iure reddendo forenſibus cõtra forenſes.	rub. 11.
De Forma comparitionis.	rub. 2.	De iure reddendo Iudeis.	rub. 12.
In quibus cauſis poſſit procedi ſummarie ſine libello.	rub. 3.	De Debitis contractis extra Anconam.	rub. 13.
De nõ pòdo actionẽ in libello, & Ciuitatis, & Criminalis quõſito poſſit ſummarie libello iudicari.	rub. 4.	De Rebus ſubſcriptis Iudeis.	rub. 14.
De Litiſ conſtitutione, & qualiter fiat.	rub. 5.	De Cõpromiſſiſ faciendis inter certas perſonas.	rub. 15.
De Poſſitionibus.	rub. 6.	De tenuis capſæ auctoritate conſuetudinaria.	rub. 16.
De Teſtibus, & citatis ad reſpondendum poſſitionibus alia de cauſa non retinendis.	rub. 7.	De mo agendi h̄porecariã actione.	rub. 17.
De Executione publici inſtrumenti.	rub. 8.	De probatione ſtatutionis, & cõſanguinitatis.	rub. 18.
De exceptionibus quæ opponi poſſint contra publicu inſtrumentum.	rub. 9.	De l' uocibus dandis pupillis.	rub. 19.
Quod Anſiani, & regulatores durante officio non poſſint conuenire, nec conueniri.	rub. 10.	De Curatore dãdo male agenti negocia ſua.	rub. 20.
		De alienatione pupillorum decerni petentũ.	rub. 21.
		De iuramentis, & eorum formis.	rub. 22.
		Quod ſiſi familias poſſint in iudiciis interſelle inter conſenſu patriæ.	rub. 23.

De Processibus, & citationibus habendis contra ab-
fentes. Rub. 25.
Quod Confanguinei possint abiq; mandato ad iudi-
cia interire. Rub. 26.
Intra quantum tempus Civiles, & Criminales quæ-
siones debent terminari. Rub. 27.
De pæna comparæ nomine alicui cum posita ap-
paruerit quæ procurator non esse. Rub. 28.
De peritione debiti soluti. Rub. 29.
De procedendo lumarie fupèr lalarium iudicium ad
uocatur procuratorum, & Notarium, & alio-
rum. Rub. 30.
De iuramento præstando cum beneficio reprobati-
onis. Rub. 31.
De iura in domo fupèr habitariis capi possint. Rub. 32.
De suspectis, & fugitiuis, & quo tempore possint ca-
pi. Rub. 33.
De Sententiis à Potestate, & eius iudicibus non re-
rendis in fine officii. Rub. 34.
De Præscriptione decem annorum. Rub. 35.
De Præscriptione scilicet. Rub. 36.
De Inventorio faciendi per confanguineos alicuius
defuncti. Rub. 37.
De Feriis, & feriatis diebus. Rub. 38.
De colludendo inter Dominicum, & clericum. Rub. 39.
De non mittendo nisi vnum nuntium, vel heretorum
ad pignorum. Rub. 40.
De laiciis hereticorum, & nuntiorum. Rub. 41.
De Contractibus Minorum. Rub. 42.
De Contractibus Mulierum. Rub. 43.
De executionibus non faciendis, nisi per nuncios, &
officiales Anconæ. Rub. 44.
De debitis mulieri ante matrimonium cetratis. Rub. 45.
De Perione, & restitutione dotium, & mobilium, &
alimentorum mulierum præstandorum. Rub. 46.
De Parte dotis lucranda, & expensis Funeris. Rub. 47.
Quod Mulieres non fraudent filios primi matrimonii.
Rub. 48.
De usufructu rerum vxorum, & iurium marito, &
eius hæredibus applicandis. Rub. 49.
De instrumentis à creditoribus restituendis. Rub. 50.
De fideiussore pignori collendo, non tollendo. Rub. 51.
De litigiosis rebus. Rub. 52.
De rebus immobilibus non alienandis forensibus non
bibulis. Rub. 53.
De rebus combussis, vel dirubatis tempore Malarie
Rub. 54.
Quod Mulier dotata sit dote contenta. Rub. 55.
Quod venientes habitatum Anconæ habeant. Rub. 56.
Quod vendendum. Rub. 57.
De Pignoris per creditores possidendi. Rub. 58.
De Pignoris viuariorum. Rub. 59.
De termino dando pro testibus qui non sunt in Ci-
uitate Anconæ. Rub. 60.
De Platea Comuni inter aliquos. Rub. 61.
De Muro Comuni inter aliquos. Rub. 62.
Siqui publicè auerit in platea non sua. Rub. 63.
De la storibus, & gestoribus. Rub. 64.
De præceptis factis per officiales Communis Anco-
næ. Rub. 65.
De domibus cum vendendis ad nuntium. Rub. 66.
De Coloniis, inquilinis, moventiaris, laboratoribus
& focis. Rub. 67.
Quod officiales non præstent patrocinium alicui in

curia feruari, & quod non præstent consilium in
causis ciuim. Rub. 67.
Quod queritio incepta coram vno ex iudicibus Po-
testatis, possit coram alio terminari. Et quod fidei-
tatis super criminalibus ferantur cum consilio iu-
diciali ciuilibus. Rub. 68.
Quod iudex teneatur dare licentiam pignorandi pro qua
tutate quæ voluerit creditore. Rub. 69.
De pignoriis, & intra quæ tempora vendi possint. Rub. 70.
Quod licet emptori facere compromissum de iure
cognita fideiussore ibi de iure mortuus. Rub. 71.
De Protestationibus faciendis, & scribendis per No-
tarios. Rub. 72.
De Appellationibus. Rub. 73.
Quod Licet Potestatis defendant causas in appel-
lationibus super criminalibus, & iudex apponere
non teneatur defendere causas secundarum appel-
lationum. Rub. 74.
Quomodo, & qualiter procedatur in causis quando
vna pars habet viam sententiam pro se, & alia tra-
ram de secundis appellationibus. Rub. 75.
De non vocando, citando, vel conueniendo ad iudi-
cium quem habitationem, districtum, comiti-
um Civitatis Anconæ nisi coram officialibus co-
munis Anconæ. Rub. 76.
Per quæ statuta questiones, & causas debent termi-
nari, quod sequente valeat licet alia causæ non
reperiatur. Rub. 77.
Quod Commune Ancoræ non teneatur præstare ad
exhibitionem litterarum natorum, & mulierum, &
damnum passio per illum cuius causa fuit damnum ra-
tionem reprecaturum. Rub. 78.
De testibus, & qualiter examinandi sunt. Rub. 79.
De electione Notarii ad examinandi testes. Rub. 80.
De solutionibus scripturarum natorum, & mulierum, &
feneratorum. Rub. 81.
De penda causa actuum. Rub. 82.
De forma bannerum dandorum. Rub. 83.
De sententiis sine condensatione ferendis. Rub. 84.
De observatione statutorum. Rub. 85.
Quod statuta non recipiunt interpretationem. Rub. 86.
De reprecaturis. Rub. 87.
Quod masculini concipiat feminini. Rub. 88.
De fide danda liberis, & scriptis in scribentem in ma-
nitionum. Rub. 89.
Quod non possit optare officialis non fuisse offi-
cialis. Rub. 90.
De electione, & officio proxtorum. Rub. 91.
De sacramento habitorum. Rub. 92.
De rogatione Notariorum de iuramentis, & Notariis ap-
probatis. Rub. 93.
Quod nemo possit accitari, nec detineri sine iudi-
cia de causa. Rub. 94.
De Muliere dotata ab extraneo. Rub. 95.
De expensis testamentis, & quæ hereditatem adiut
credenti, & heredem. Rub. 96.
De sequestris. Rub. 97.
De testibus, & fideiussoribus, & alimentis, & quali-
ter ut procedatur in. Rub. 98.
De Curatore dandis bonis. Rub. 99.
De eo quæ remanserit in possessione rerum venientiarum
Rub. 100.
De iurisdictione ab intestato. Rub. 101.

De satisfactione danda per forenses. Rub. 102.
Quæ intelligantur esse Cives. Rub. 103.
De Privilegiis Iurisperitorum, & Medicorum. Rub. 104.
De Iurisdictione rerum communium. Rub. 105.
De Emancipationibus. Rub. 106.
De fideiussoribus approbatis. Rub. 107.
Quod committentes caltrum non teneatur obier-
tare ordinam aliquam non approbatam per iudicem à Ci-
uitate Anconæ. Rub. 108.
Quod non calstrum in consilio aliqua condensatione
tempore potestatis Potestatis qui tunc. Rub. 109.
De intimando acta faciendia extra curiam. Rub. 110.
De causis oriendis inter Anconenses, & forenses, &
Venetos, & alios cuiusque inquilinorum, & q.
Rub. 111.
De pæna non probatis accusationibus, vel denuncia-
tionem, & de abolitione non concedenda. Rub. 112.
De inquisitionibus, & in quibus causis non possit per-
inquirere procedi. Rub. 113.
Quod non possit procedi super fideiussoribus, &
mulieribus in criminalibus sub certis modis. Rub. 114.
De modis, & forma procedendi in accusationibus, &
inquisitionibus, & inquisitionibus. Rub. 115.
De homicidio. Rub. 116.
De Assassinis, & Proditoribus. Rub. 117.
De pæna priuati carceris. Rub. 118.
De pæna facientium conspersionem contra Com-
mune Anconæ. Rub. 119.
De pæna fabricantis, & facientis falsam monetam,
& falsum instrumentum. Rub. 120.
De pæna falsi testis. Rub. 121.
De adulterantibus, & committentibus crimen carce-
nis. Rub. 122.
De pæna veniens falsis instrumentis, & falsis testi-
bus. Rub. 123.
De pæna subreptis publicum instrumentum, vel
Protocolum. Rub. 124.
De pæna accitantis, vel denunciantis facientem,
fæda procurentem falsum instrumentum, vel testi-
fem. Rub. 125.
De domibus in quibus fabricatur falsa moneta, & pæ-
na imponenda dominis domorum. Rub. 126.
De pæna corruptoris aliquæ officialis. Rub. 127.
De pæna offendentiem Potestatem, vel dominum
Antiarum, vel aliquem de iura familiaris, vel consules
Antiarum, vel alios officiales forenses, vel officiales
communis Anconæ. Rub. 128.
De Furtis, & furibus pantiendi. Rub. 129.
De pæna incendiatorum, & drea flantium domos,
de molendinis, & singulis procedendi animalia, &
sulfuraria, seu offendentiem vinifera oleum, Rub. 130.
De Blasphemantibus Deum, & beatam Virginem Ma-
riam, & sanctos suos, & de percutientibus aliquam
figuram. Rub. 131.
De pæna dirubantium rem per vim, & subductionem
pignoris. Rub. 132.
De offendendo bananos sine pæna. Rub. 133.
De falsis doctoribus præstandis. Rub. 134.
De falsis, & remunerata præstantium banni-

tenentur Anconitans confuturare indemnem cum
mune, & Cives Anconæ. Rub. 135.
De ordine per procedendi ad causandum.
De iurisdictione procuratorum artem procuratorum
exercitum. Rub. 136.
Quomodo probata publica vox, & fama iusti-
cia. Rub. 137.
De iudicibus syndacatis officialibus. Rub. 138.
De exemptione condensatione septuaginta, & octo
miser. Rub. 139.
De Advocatis, & Procuratoribus, & eorum fa-
lariis. Rub. 140.
De executionibus factis, & faciendis, & fideiussori-
bus. Rub. 141.

INDEX CAPITVM TER TIE COLLATIONIS.

De Maleficijs.

De Accusationibus. Rub. 1.
De pæna non probatis accusationibus, vel denuncia-
tionem, & de abolitione non concedenda. Rub. 2.
De inquisitionibus, & in quibus causis non possit per-
inquirere procedi. Rub. 3.
Quod non possit procedi super fideiussoribus, &
mulieribus in criminalibus sub certis modis. Rub. 4.
De modis, & forma procedendi in accusationibus, &
inquisitionibus, & inquisitionibus. Rub. 5.
De homicidio. Rub. 6.
De Assassinis, & Proditoribus. Rub. 7.
De pæna priuati carceris. Rub. 8.
De pæna facientium conspersionem contra Com-
mune Anconæ. Rub. 9.
De pæna fabricantis, & facientis falsam monetam,
& falsum instrumentum. Rub. 10.
De pæna falsi testis. Rub. 11.
De adulterantibus, & committentibus crimen carce-
nis. Rub. 12.
De pæna veniens falsis instrumentis, & falsis testi-
bus. Rub. 13.
De pæna subreptis publicum instrumentum, vel
Protocolum. Rub. 14.
De pæna accitantis, vel denunciantis facientem,
fæda procurentem falsum instrumentum, vel testi-
fem. Rub. 15.
De domibus in quibus fabricatur falsa moneta, & pæ-
na imponenda dominis domorum. Rub. 16.
De pæna corruptoris aliquæ officialis. Rub. 17.
De pæna offendentiem Potestatem, vel dominum
Antiarum, vel aliquem de iura familiaris, vel consules
Antiarum, vel alios officiales forenses, vel officiales
communis Anconæ. Rub. 18.
De Furtis, & furibus pantiendi. Rub. 19.
De pæna incendiatorum, & drea flantium domos,
de molendinis, & singulis procedendi animalia, &
sulfuraria, seu offendentiem vinifera oleum, Rub. 20.
De Blasphemantibus Deum, & beatam Virginem Ma-
riam, & sanctos suos, & de percutientibus aliquam
figuram. Rub. 21.
De pæna dirubantium rem per vim, & subductionem
pignoris. Rub. 22.
De offendendo bananos sine pæna. Rub. 23.
De falsis doctoribus præstandis. Rub. 24.
De falsis, & remunerata præstantium banni-

tos. Rub. 25.
Quod publici probatores, & assassini non fient in Ci-
uitate Anconæ. Rub. 26.
De pæna iudicium ludo vitro.
De pæna insultu, & de factis cum armis, & sine ar-
mis. Rub. 27.
De pæna percussoris cum armis. Rub. 28.
De pæna percussoris sine armis. Rub. 29.
De fractione ossium. Rub. 30.
De pæna apponendum ad alium alicuius res diffi-
matorias. Rub. 31.
De pæna improperantis aliquid iniuriarum, vel offen-
sam. Rub. 32.
De verbis iniuriis. Rub. 33.
De pænis duplicatis. Rub. 34.
De Maleficiis communis ad defensionem. Rub. 35.
De pæna mulieris offendenti aliam mulierem, &
de pæna minorum. Rub. 36.
De pæna veniens non facientibus. Rub. 37.
De ordine Funeris, & pæna cetratis, & iudicis.
De pæna ballistris in aliquo domo, vel turri. Rub. 41.
De pæna iudicium cunctum per Civitatem Anconæ
de veteris sandis. Rub. 42.
De pæna iudicium in stipula. Rub. 43.
Ne quis trahat aliquem per muros Civitatis, vel iur-
tat. Rub. 44.
De pæna illius qui terminos amouerit. Rub. 45.
Ne quis auerit de lapidibus, vel aliterbus Com-
munis Anconæ. Rub. 46.
De pæna iudicis, & calumniæ accusantis. Rub. 47.
De pæna ferentium arma. Rub. 48.
Quod nullus vadat per Civitatem de nocte. Rub. 49.
De pæna irangentes reuocant. Rub. 50.
De pæna dactum autism, & filium, vel iactorem
in delictis, & auerentem aliquid familiaris. Rub. 51.
De Mediciis mactandis ad vulneratos. Rub. 52.
Quod Syndicus teneatur ostendere maleficiis. Rub. 53.
De pæna mulierum portantis prohibitum. Rub. 54.
De publicis Mercatoribus. Rub. 55.
De modo, & forma procedendi contra mulieres por-
tantes prohibitum ornamenta. Rub. 56.
De bananis, & condensatione Citis Anconæ. Rub. 57.
De condemnationibus per dominum Potestatem
quolibet mense ferendis. Rub. 58.
De pæna incensum ritas, vel arbores. Rub. 59.

INDEX.

Quod Potestas, & alii officiales neminem iniuste
condemnent. Rub. 66.
De maleficiis non puniunt. Rub. 61.
Quod iuramenti Communitas Anconae possit per se ip
sae se defendere, vel procurare, & de securitate an
danda per Potestatem. Rub. 62.
De termino dato condemnatis, & eorum fidelitatis
bus. Rub. 61.
Quod puniendi in personam non relaxentur fidelit
toribus. Rub. 64.
De falsis actoribus, & condemnatoribus, & solutio
nibus. Rub. 61.
De facinorosis per eos. Rub. 66.
De Bananis in vino quinterio ferendis. Rub. 67.
De persona mutantis ibi nomen. Rub. 69.
Quod quilibet possit impune verberare
liam. Rub. 68.
De persona emittis aliquid à filis familiaribus.
Quod filis familiaribus possint, & carcerentur ad vo
luntatem patris. Rub. 70.
De non acquirendo ius in re conducta. Rub. 71.
De persona frangente iuramentum. Rub. 72.
De puniendis officialibus etiam per officiales. Rub. 73.
De iuramentis, & contentibus non faciendis. Rub. 74.
De non tripidando. Rub. 75.
Infra quod tempore de maleficiis cognoscit possit. Rub. 76.
Quod mulier admittatur in testis in maleficiis. Rub. 77.
De mitigatione, & augmentacione poenarum. Rub. 78.
De mitigatione, vel augmentacione poenarum possit
fontem. Rub. 79.
De persona falsificatori excedit fines madata. Rub. 80.
De persona non contentum ad consilium, & arrangementum
extra propositas. Rub. 81.
De persona tenetis famulus masculi alicuius. Rub. 82.
Quod committitur non faciat statuta contra ci
vici. Rub. 83.
De Tormentis, & indicibus, malefactoribus. Rub. 84.
De persona scribitis in aliquo statuto Communitas An
conae. Rub. 85.
De non pondere farinas vendendo. Rub. 86.
De persona illius qui vendiderit bladum, vel farinam de
fictualem. Rub. 87.
De persona valetur murum Communitas. Rub. 88.
De Maleficiis extra districtum factis. Rub. 89.
De persona ad statum, & non capientium homici
das. Rub. 90.
De pena eorum qui fuerint contra Commune An
conae. Rub. 91.
De persona immanitatis, vel occupantis rem aliquam ad
dortare propria. Rub. 92.
Quod inquisitio cesset supereminere accusatione. Rub. 93.
De inquisitio faciat ius in re accusationibus, quod op
poneretur exceptio contra personam accusantis. Rub. 94.
De persona frangente pacem. Rub. 95.

De non cassando aliquam sententiam in criminali
bus propter defectum solennitatis consue. Rub. 96.
De persona frangente carceres, & de capitis tenuen
dis. Rub. 97.
De persona officialium forensium facientium iniuriam co
tra iustitiam, & de pace eius non faciendam. Rub. 98.
De non receptando banitos. Rub. 99.
De persona Notarii non publicantis instrumenta. Rub. 100.
De mercatoribus. Rub. 101.
De exceptionibus quod non impediunt litem ingres
sum. Rub. 102.
De persona enitis ad domum alicuius tempore rumoris
causa detrahendi. Rub. 103.
Quod tempore rumoris nemo grides vici viat. Rub. 104.
De emendando domos quod deaullantur propter le
gationem vigam. Rub. 105.
De laboratoribus terrarum. Rub. 106.
De laboratoribus vinearum. Rub. 107.
De non curando per Claustrum cum equis. Rub. 108.
De penis falsorum. Rub. 109.
De non conducendo ab alio rem sibi ab alio loca
tam. Rub. 110.
Quod abstinere non admittatur. Rub. 111.
De persona diffamantium. Rub. 112.
De veris, & falsis testis emper quod obediunt. Rub. 113.
De persona abstinere non de Claustrum, & commita
tu. Rub. 114.
De persona aperientium conductus calami. Rub. 115.
De persona frangente horulorum Cens. Rub. 116.
De persona aliquam primam non fransum. Rub. 117.
Quod ubi imponitur poena per statum non pua
tur alia poena. Rub. 118.
De certis Martimonibus non faciendis. Rub. 119.
De inquisitis aliam terrarum, & dominorum per na
ngiam non portandis. Rub. 120.
De sententis, & condemnationibus malefactorum
scribendis in pergamentis. Rub. 121.
De persona Abanentium ferentem arma. Rub. 122.
De persona occupantis viam, & alia bona Cens. Rub. 123.
Quod delicta commissa Racaneris possint Anconae
puniri. Rub. 124.
Contra forentes. Rub. 125.
De persona facientem contra statum Communitatis An
conae. Rub. 126.
De persona mittentem mercantiam ad partes barba
rias. Rub. 127.
De persona committitur vendentis passus fuisse iustitiam
Dominorum Antianorum, & regularium. Rub. 128.
De persona reculantem quod non recipit. Rub. 129.
De persona officialibus quod facientem executionem
non line licet. Rub. 130.
De infamiam alius iudicis spiritualis. Rub. 131.
De Actariis, & latrocinio non extrahendis. Rub. 132.

INDEX CAPITVM QVARTAE COLLATIONIS.

De Extraordinariis

Quod Notarius extraordinarius teneatur rima
re. Rub. 1.
De viis, & stratis non ingombrendis. Rub. 2.
Quod non possit conducti vinum forensi. Rub. 3.
De Transmissis, & gualitatem faciendis. Rub. 4.
De stratis, viis, & fontibus. Rub. 5.

De Clascis, calamis, vel couditis repelidis. Rub. 6.
De aqua, & pueritudo non proicienda, vel facien
da. Rub. 7.
De exemptis. Rub. 8.
De Feno, & Palea non tenendis in certis locis. Rub. 9.
De persona interdictum. Rub. 10.

INDEX.

De Præcolaris. Rub. 11.
De Columbus domesticis non capiendis. Rub. 12.
De Tricolis. Rub. 13.
De vendebitis pisces. Rub. 14.
De Persona vendentis piscem in castro syroli. Rub. 15.
De Præmonitionibus officialium. Rub. 16.
De Fornariis. Rub. 17.
De Pomis, & lignis non auferendis per cultores por
tarum. Rub. 18.
De ducato seu fletore auri recipiendo per creditu
m. Rub. 19.
De lignis conducendis pro igne. Rub. 20.
De domibus non destruendis, & edificis faciendis
de nouis. Rub. 21.
De facramento prestando artificibus. Rub. 22.
De Persona prociens immo dicitur alibi quam ex
tra portam terzonali. Rub. 23.
De Pensionibus domorum, & fructibus possessionum
extimandis. Rub. 24.
Quod ramuli teneatur à furto negligitiae, & dolore. Rub. 25.
De arbore pudente super possessionem vicini. Rub. 26.
De Persona præstando palos de vinea. Rub. 27.
De latro venditricis, vel vedericis. Rub. 28.
De Artifice non ferente promissa. Rub. 29.
De contractis non venientibus habitantibus Ancon. Rub. 30.
De rimando contra artifices, & monetis argenti
non aurandis. Rub. 31.
De quibus generibus, & speciebus monetarum pos
sint fieri solutiones inter cotrahentes. Rub. 32.
De Porcis non tenendis. Rub. 33.
Quod nullus porcus nobilis emat stabula anc. Rub. 34.
Ne Ant. comedant in domo alicuius ciuis. Rub. 35.
De fabulo non tollendo de certis locis. Rub. 36.
De famulis falsificantibus. Rub. 37.
Quod tempore tempestatis nauis teneatur succu
rere nauibus. Rub. 38.
De exemptione falsitatis, & falsitatis. Rub. 39.
De Porcis pilandis. Rub. 40.
De soluitur pecunie pro custodia. Rub. 41.
De falsis possessionum faciendis. Rub. 42.
De laborando deploris, & candela de papiris no
uis. Rub. 43.

Infra quod tempore vendi possint pignora accepta
per pignus. Rub. 44.
De Clauibus carcerum munitum. Rub. 45.
De exemptione vidualium quod venduntur in seilo
portu nois. Rub. 46.
De denotando hornos super stratas. Rub. 47.
De non incidendo ripas per fornaciariorum. Rub. 48.
De Laboribus fornaciariorum. Rub. 49.
Quod non extrahatur ligna de districtu, nec luti
dantur in mortecognaro. Rub. 50.
De palis dactis per nauigia Ecclesie cathedralis. Rub. 51.
De Persona accipientis vicem in cathedra. Rub. 52.
Quod venditricis pueri debet loca in quibus tenet
fano, tenere à pæ, & de ordine mofitatis. Rub. 53.
De persona migenis in logia iuxta mare. Rub. 54.
Quod nullus famulus possit ire equester. Rub. 55.
De rectoribus gualitatem. Rub. 56.
De honoris, & reuerentia facienda in festiuitatibus be
atorum Chiriaci, Liberii, & Marcelini. Rub. 57.
De persona ludendo portum signis. Rub. 58.
Quod tempore quo capitulum archiepiscopi nequeat
piscari cum rebus. Rub. 59.
De non vendendo certas areas par. Rub. 60.
Quod committatur Anconae habitantes soluant An
conae pro publicis operibus. Rub. 61.
De reb' auximiam non emendis, nec coudendis. Rub. 62.
De pena tenetis laticias, & pædera non bullata. Rub. 63.
Quod non vendatur vinum minori pretio quam fue
rit eximium. Rub. 64.
De porcis non extrahendis de districtu. Rub. 65.
Quod ligna ad igne, & cadeli non vendatur in platea. Rub. 66.
De persona coudente niti granis prope litem maris. Rub. 67.
Ad quod teneatur forensis in possidenda. Rub. 68.
Quod l' ignones non possint flare in Cuius. Rub. 69.
Quod non possint pignori fieri in Claustrum. Rub. 70.
De exemptionibus carum, & Becariis in pondere
frandantibus. Rub. 71.
Contra pannellarios. Rub. 72.
De persona falsificatorum. Rub. 73.
De persona facientem expensas alicui officiali forensi
in comitatu. Rub. 74.

INDEX CAPITVM QVINTAE COLLATIONIS.

De Damnis Datis.

De Modo, & forma procedendi in damnis datis, & per
tinentibus ad officium dñorum datori. Rub. 1.
De damnis dantibus personaliter in vinea. Rub. 2.
De damnis dantibus personaliter in mole, canne
no, agro, seu hortu. Rub. 3.
De damnis dantibus cum animalibus. Rub. 4.
De persona portantium vsum, vel agrestem. Rub. 5.
Quod cultus licet vendi tempore infra
scriptum. Rub. 6.
De persona incidentis tremore, vel amouentis consi
res. Rub. 7.
De persona non tenentis viam apta ad transiendum. Rub. 8.
De persona portantis ligna, & cimas de alicuius. Rub. 9.
De persona prearolus ducentis bestiam, quando vadit
ad pretium. Rub. 10.
Quod Officialis damnum daturum cognoscit

de extraordinariis. Rub. 11.
Quod officialis damnum daturum faciat execu
tionem, & pro dño, qui pro pna. Rub. 12.
Quod cultores teneatur ad damnum. Rub. 13.
Quod vicari perquirat pro damnis datis. Rub. 14.
De damno dato emendando, quando malefactor ob
iunetur. Rub. 15.
De persona extrahitricis brancias, seu folia morti. Rub. 16.
Quod bellis committatur non pascuntur in per
tinentis Anconae. Rub. 17.
De persona danti dentibus cūcanibus in vinea. Rub. 18.
De arboribus facientibus vmbraem noxiam in posses
sione vicinorum. Rub. 19.
De arboribus eluaturum confutandis. Rub. 20.
De non pascendo cum capris in monte Conae. Rub. 21.
De non venando in siluis fluminis Eran. Rub. 22.

[illegible] $R_{\text{sub}} = 3$ [illegible]

Quod erit semper fidelis & devotus sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, Domino nostro Papæ prædicto, & eius
successoribus, Canonice intrantibus: & Mag. Communi, & Populo prædictæ Civitatis Anconæ.

Item quod Civitatem Anconæ eiusq; comitatum, et districtum in devotione, & fidelitate sacrosanctæ Ro-
mænæ ecclesiæ communis, & Populi prædictorum durante dicti Potestatis officio pro posse manutene-
bit, & conservabit.

Item quòd officium Potestarij prædicti per se, & officiales & familiares eiusdem fideliter sollicitè, & legaliter, diligenterq; exercebit secundum modum, & formam statutorum, & ordinamentorum prædictorum.

Item, quod bonis, iuris, iurisdictionibus, gratias, privilegia, & honores dicti communis, & Populi pro posse conseruabit, manutenebit, & augebit.

Item, quod d. vnicuique iustitiam administrabit absque exceptione personarum, iniuriam nemini faciendo.

quo elapso aperiat processus, & assignetur terminus paribus ad accipiendum copiam, & opponendum contra, arbitrio officialium quibus terminis elapsis per dictos officiales procedatur ad sententiam diffinitam proferendam, vel ad executionem, citantur paribus ad ipsam audiendam, ad petitionem paribus petitis sententiam proferendam ab ipsa sententia per dictum Dominum officiales diffinitur prolati, vel supra, non possunt nec valent per partes appellari, querelari, de nullitate intentarum alio quo vis modo, vel colore in frangi nisi modo, & forma premissis in statuto pro predicto, & si fecerit factum fuerit, quicquid inde secutum fuerit, sit nullum ipso iure. Et pars contraria incitat in penam ipso facto .xxv. ducatos. Qui de facto exigantur pro Potestatem dicti Cuiatit. Hoc addito quod si aliqui aliter fecerit citari contra dictis dominis officialibus, & non comparuerit illi qui citati fuerint, in termino citationis, vel citatio ipsa non fuerit facta (secundum formam predictam) quod talis qui fecerit citari compellatur per dictos officiales infra idandum, & solvendum tali citatio de facto, Anconitanos duos, & expensis illi talis citatus acceduerit nisi contumacia. Et sententia dictorum officialium non vincit propter solennitatem omittam. Et si contigerit quod partes essent confuses, & vellet ire ad consilium lupi sententiam ferendis per dictos officiales, tunc, & casu dicti officiales teneantur ire ad collatorem Domini Potestatis cum scripturis & actis in dicta causa factis, & producis, & cogere partes ad ponendum vnum cartulum pro qualibet parte. Collateraliter teneatur, & debeat in sub sigillo pro dictis duobus cartulis consilare, & de his consilium teneatur, & debeat findicari. Hoc etiam declarato quod dicti officiales qui valuerint sententiam vigore dicti consilii domini collatorem, de ipsis non debeat findicari, si non exierint modum, & consilium dicti consilii, dummodo partes essent concordantes in petendo dictum consilium. Et executiones facien- de ad duanam, fiat ad voluntatem creditorum, pro quo erit pronuntiandum, & creditor possit eligere quem officium voleat pro dicta executione faciendam. Hoc addito praefatu statuto, id quod declarabitur, & sententiarum per duos ex dictis officialibus, & sic per maiorem partem ipsorum valeat, quemadmodum fit per omnes declarationes, factum, & sententiarum fore.

De Syndicato Officialium Domorum Datorum, & Officialium Domus Mercatorum.

Art. 21.

STATUTUM. Et ordinatum est quod officiales domorum datorum, & officiales domus, & mercantium qui pro tempore erunt, sint etiam officio findicentur per tres dies Cuiatit Anconae, de busilio extrahendis, secundum modum & formam officii findicentium; qui findicatores debeat, bus in die in loco solito eorum residentia, videlicet de mane, & de sero, sedere excepto primo die, in quo non teneantur ledere nisi semel penam viginti quatuor ducatos auri pro quolibet findicatore, & qualibet vice, de facto auferendum, si fecerit factum fuerit: Et perquirere, & inquirere de omnibus, & singulis furis, barattariis, sententis, & de omnibus gestis, factis, administratis, omittis, & neglectis tempore eorum officii: stare debeat ad findicatum sex diebus, hoc modo, videlicet, quod in prima die per dictos findicatores debeat fieri proclamatio generale per Cuiatit Anconae, in omnibus locis conuictis banitori, pro voluntate conuicti de dictis officialibus, & infra primam, & secundam diem debeat recipere petitiones, accusationes, & querelas, & non post dictum terminum: Et in tertia die, recipere probationes: In quarta, aperire processum in quinta, accipere exceptiones contra producta, & probata, & in sexta absolue re, vel condemnare responsa dictis findicatoribus, si dicant sententiam condemnatoriam, vel absolutoriam tunc expedierint, quinquaginta ducatos auri pro quolibet findicatore de facto exigendum per Potestatem Cuiatit Anconae, & vltra dictam penam ad interelle partes, & Communitatis. Et si Potestas fuerit in predictis talibus negligens, regulatores teneantur ad dicti domini Potestatem salarium ponere. Resolubimus dicti officiales, & eorum familia pro absolutis habeantur ipso iure ad findicatum predictum: Et si mulier findicentur eorum Notarii, sine spe alius appellationis querelae, & nullitatis, quemadmodum supra in officio findicatorum Potestatis continetur. Et si predicti findicatores vellet sub consilare su per agendas per eorum, & casu teneantur, & debeat ire ad iudicem appellationum, si exstat, vel ad Collatorem domini Potestatis tunc temporis existens: Qui teneatur dictis findicatoribus consilare, & declarare sub sigillo, sine aliquo premio, penam viginti quatuor ducatos auri pro quolibet findicatore, & Collateraliter, si nolent consilare, de facto auferendum per findicatum tempore eorum officii tunc. Et de dicto consilio Collatorem, & iudex appellationum, findicentur per tempore findicatorum. Declaratur quod si esset extractus pro findicatore aliquis coniungendus illis officialibus qui debet findicari, & in tertium gradum secundum ius canonice, tunc, & casu debeat in busilio renitti, & alius lo eo ipsius extrahi.

De Officio, & salario Potestatum Cuiatit Humanae, & Cuiatit Comitatus Anconae.

Art. 22.

STATUTUM. Et ordinatum est quod Potestates Cuiatit Humanae, & Cuiatit Comitatus, & di- strictus Anconae extrahendi de busilio facti, vel faciendi debeat extrahi per dominos Antiarum, & argulatores, & Consilium Cuiatit Anconae, pro sex mensibus, per quoddecim dies ante introitum suorum regiminum, vel ante, & post, prout placebit nominis Antiarum, argulatores, & Consilio Cuiatit Anconae: & primo debeat extrahi Potestas Cuiatit Humanae, & alios Potestates Cuiatit Anconae dicti comitatus, & debeat dicti Potestates dicta officia ad quod electi

& depu-

& de purati erunt tam per se, quam per eorum Vicarios exercere modum, & formas infrascriptas: Et non possint dicti Potestates in principio eorum regiminum quicquid ducere ad Cuiatit Humanae, & Cuiatit pro dicta nisi tantum quatuor focos, penam viginti quatuor librorum pro quolibet. Hoc tamen intelligitur quod si infra tempus regiminis Potestatis ad quem e' electi essent, vel aliqui eorum vellet nauigare vltra mare, remittendum loco Locumtenentem, vltra vicarium sufficiunt approbandum per Consilium Cuiatit Anconae, & seu si liceat nauigare, & ad dicto officio Potestatis abstinere: Et idem fiat si dicti Potestates, vel aliqui eorum electus locut ad alios aliquid regimini extra districtum Anconae: Et teneantur dicti Potestates, & quilibet eorum annuatim vadere ad eorum officia exercenda, eligere vnum bonum Notarium in sum Vicarium qui sit oriundus de Cuiatit, vel Comitatu Anconae, vel quod aliter fuerit alicuius probator per quingentos annos in Cuiatit, vel Comitatu Anconae, & familiariter visum cum vxore, vel filiis approbandus a Dominis Antiarum: Qui ibi toties teneantur officii Potestatis ad quod deputati essent infra per se, aut eorum Vicarios, & in omibus Cuiatit comitatibus Anconae, exceptis Monte Sanchi Viri, & Orsina in quibus Potestates, & eorum Vicarii, ferunt teneantur toto tempore sex mensium, & ibi continere residere tam ipsi Potestates quam etiam eorum Vicarii: & non possint dicti officios aliquo modo abstinere, sine licentia Domini Antiarum, & Regulatorum: Verum si expediret dictos Potestates, vel aliquem eorum in alius causis morari in eorum officii occasione alicuius executionis, vel de mandato Domini Antiarum, & Regulatorum Anconensium, & eorum casu ad ipsas potestates accedere teneantur, & ibi stare, & reme pro factis Communitatis, & de illis factis, & de illis factis Communitatis. Et si quid Potestas sic extrahatur, & fuerit eligendum Vicarium sibi non elegit, confirmandum per Magnificos Dominos Antiarum, & Regulares, tenendum vltra, salarium accipere non possit: Et Vicarii qui fuerint pro tempore in aliquo officio Cuiatit Anconae debeat habere vacationem sex mensium, videlicet, quod in loco in quo fuerint vicarii sex mensibus, non possint esse in aliquo officio vicariatus, & deinde ad sex menses, & de finit officii computandis penam sibi salarii applicanda Communitati dicti Cuiatit officii fuerint Vicarii, & tantumdem soluant eorum nomine predicti Communitati Anconae: Et talibus possit esse Vicarii in aliquo loco dictorum calstrum, ibi habeat, & possideat aliqua bona stabilia, & sub penam decem ducata, pro quolibet Vicario: & etiam pro quolibet domorum Antiarum, & Cancellario, si ipsi vltra exegerint ad iuramentum: Et non possint esse vicarii in loco ubi habitant, vel habitauerint sibi penam viginti quatuor ducatos: & etiam pro quolibet Antiarum, & Regulatore qui ipsum approbaverit, & ad iura mentum receperit: Et si dicti Potestates, & Vicarii non obediuerint preceptis, & mandatis Domini Antiarum, & Regulatorum Anconensium, & Cuiatit Anconae, tunc, & casu predicti salarium eorum ipso iure, & vltra hoc sine calli de officio, & beneficiis dicti Communitatis: Et si contigerit quod aliquis Potestatem predictam erit infirmus, tunc mittatur subditus sufficiens, & idoneus: Et non possint dicti Potestates, & Vicarii, vel aliqui ipsorum, vltra salaria ordinata in presenti statuto, aliquid petere, recipere, vel habere ab aliqua Communitate, vel calstro, nec ab alia singulis personis, vel specialiter, exceptis clientulis, & potentibus, & fructibus recentibus. Et teneantur, & debeat, & possint dicti Potestates, & Vicarii in toto praefatu officio nonnulli ad finem eorum officii findicentur per findicatores Communitatis Anconae ad hoc extrahendos, vel eligendos de furis, & robbaris, sine barattariis, & de omnibus, & singulis qui fecerint contra formam eorum electionis, & de trauorum Communitatis Anconae: Et repositus culpabiles punire, & condemnare ipsi findicatores teneantur secundum formam statutorum Communitatis. Et ubi non esset statutum procedatur de similibus ad similia: & ubi similitudo non esset, secundum dispositionem iuris Communitatis. Hoc addito praefatu statuto, quod dicti Potestates dictorum calstrum, & eorum Vicarii possint cogere, & terminare, & finire iudicium vique ad quantitates eorum solidorum Anconensium arbitrium, & formatum, & de plano, sine litteris, & figura iudicii. Et etiam habeant auctoritatem, & arbitrium puniendo, & condemnando de facto sine aliquo condemnatione, vel processu inobedientes, & contemptores mandatorum ipsorum, vel aliquos eorum, & vique ad quantitates centum solidorum Anconensium paruum pro quo libet inobediens, & qualibet vice cogentur eorum in fortificatione eorum calstrum: Et si quod dictum Potestatem, vel Vicarium commiserit aliquod delictum durante tempore sui officii, per quod veniret ex predicto statuto Communitatis Anconae, vel iuris Communitatis puniendus, vel condemnandus, non obstat alio predictorum, Potestas Cuiatit Anconae possit, & debeat contra eum per accusationem, & denuntiationem procedere, punire, & condemnare etiam, tempore findicatorum dictorum Potestatum, & Vicarium non expectato, & si contingerit per Dominum Potestatem Cuiatit Anconae super aliquo delicto per eos commisso, eos condemnare de dicto delicto pro Potestatem condemnato non debeat findicari, si condemnationem fuisse fecerit Salaria vero dictorum Potestatum finit & esse debent infrascripto modo, & ab infrascriptis Communitatibus, & calstris Cuiatit Anconae videlicet.

Potestas Cuiatit Humanae	Duc.	xxiii.	Potestas Massignani	Duc.	xxx.
Potestas P'aleriis.	Duc.	xx.	Potestas Siroli.	Duc.	xxvii.
Potestas Camorani.	Duc.	xl.	Potestas Varani.	Duc.	xxvii.
Potestas Cantu Aemili.	Duc.	xxx.	Potestas Camerata.	Duc.	xxviii.
Potestas Montis Securi.	Duc.	xxx.	Potestas Paterni.	Duc.	xxviii.
Potestas Falconari.	Duc.	xxiii.	Potestas Sappanici.	Duc.	xxviii.
Potestas Gualandani.	Duc.	xxv.	Potestas Montis S. Viti.	Duc.	xxv.
Potestas Anguliani.	Duc.	xxvii.	Potestas Cusane.	Duc.	xxv.
Potestas Poggi.	Duc.	xx.			

B Soluenda

STATUTUM, & ordinum est quod Operarii Cathedralis Ecclesie Anconitanæ per Cancellarium chartas prædictas extrahantur in consilio generali, videlicet tres homines, eorum notum de tribus bullis in quibus sunt posita nomina eorum qui sunt deputati ad officium prædictum videlicet de quo liber bullis, & quolibet tertio extrahatur vultus, eiusque notum; Et prædicti sic extraiti modum, & forma prædictis sunt, & esse intelligantur operarii Sancti Chrysostomi; Et dunt officium eorum per tres annos; Et primus qui extrahitur fit operarius pro vno anno in salario, & honoribus, & oneribus confectis; Et alii duo sint, & esse intelligantur consilarii dicti operarii qui possint succedere operario, videlicet per annum suo secundum ordinem eorum extractions. Ita quod semper vultus sit operarius, & alii duo remaneant consilarii, qui operarii sic electi teneantur, & debeant in manibus Prioris Dominorum Antianorum Chitatis prædictæ iurare officium dictæ operariæ dictæ ecclesie fideliter, & sollicitè exercere; Et in fine eorum officii debeant syndicare per syndicatorum extrahendum de bullis secundum modum, & ordinem consuevit, per quosque secundum modum, & ordinem aliorum syndicatorum. Hoc tamen declaro, quod dictum officium operarium computatur in officio sine salario; Et prædicti operarii possint, & valeant habere alia officia, non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus.

Ad hoc vt negocia Communis Anconæ, & Massarij librorum confertur facta, solemniter statutum, & ordinum est quod deputetur, & eligatur per Consilium Chitatis Anconæ vno bono homo de officio Magnifico Consilio generalis quatuor, & debeat custodire, & saluare omnia acta Ciuitatis, & Criminalia, & sententias, in voluta maiorij populi Palsatium Domini Potestatis, & no extrahat, & permitat aliquem extrahere de Massaria aliquo modo; & si fecerit fecerit incidat in penam viginti quatuor ducatorum ipso iure, qui teneatur, & debeat dare copiam de prædictis, & quolibet prædictorum cuiuncumque petenti pro salario infrascripto tam per se, quam per alios notarios dictæ Chitatis copiantes, & publicantes scripturas quæ sunt in dicta Massaria dictæ publicationis fiteatur, & credatur sine aliquo infamiatione; & dicti notarii teneantur scribere, & signum eorum coyantium apponere, cum bona dicti Communis, ad eius manus existant. Ac etiam pigiora facta per exceptionem Communis Anconæ ab officialibus, & nunciis dictæ Chitatis de eis inueniantur facere in prædictis sui officii. Et de ipsi rebus Communis per inuentibus ad manus eius, nemini dare possint, nec debeat sine licentia Dominorum Antianorum, & Regulatorum, & assignare, & restituere teneatur, & debeat omnia bona, Massarias, libros, & alia percenta ad eius manus ex officio antecessoris præsentibus autem ad manus duobus ex Regulatoribus, teneatur etiam ad lire pro mulgare, & vulgare sententias criminales Domini Potestatis in publica audientia, & fecum portare, & in armariis reponere copias prædictarum, & de eisdem, & actis existentibus in dicta massaria teneatur, & debeat dare copiam cuique petenti pro salario, & labore infrascripto. Et si in aliquo prædictum fuerit negligens soluit per banno quadraginta solidos pro quolibet vice. Et si nihilominus teneatur ad emendationem damni, & partis, & Communis Anconæ Salarium autem quod dictus Massarius habet, & recipere debeat de prædictis, & pro prædictis illud quod infra scriptum. In primis quod pro quibet carta scripta per aliquem Notarium ex vtroque latere continente vigintiquinque veris pro quolibet latere, & decem dictiones pro quolibet verba inter ipsum Massarium, & Notarium copiantem, ultra duos solidos non possit accipere, diuidendos pro tertio parte dicti massario, & pro duabus tertijs partijs Notario copiant, sub pena decem librarum pro quolibet iporum Massarii & Notarii si vult petere dicti duos solidos inter ambos. Et si minus dictus Notarius scriberet dicti vigintiquinque veribus pro quolibet latere minus habere debeat pro rata. Massarius prædictus permittat veritas inter scripturas, libros, & sententias existentibus in dicta Massaria sine aliquo preiudicio. Teneatur etiam dictus Massarius, & horum continuis stare in dicta Massaria ad hoc vt possit haberi copia de eo, cum expediret de scriptis dicta ad Massarium tam per Communem Anconæ quam per singulares personas. Ac etiam teneatur, & debeat idem Massarius de scriptis extractis, & publicatis peruenientibus ad Commune, nihil accipere, vel habere pro tertio parte sua. Et si in aliquo prædictorum esset negligens teneatur ad Commune dictus Communi, de omni damno, & interesse in quod propter illud incurreret. Et si nihilominus iudicat in penam centum solidorum diuinarum. Et dictum officium non possit aliquo modo exerceri per substitutum sub poena viginti quinqué ducatorum pro quolibet, & quolibet vice.

STATUTUM, & ordinum est quod per Magnificum Consilium Anconæ de sex mēibus, in sex mēibus extrahatur de bullis Communis Anconæ vnde Notarius qui dicatur Notarius Duce, & mercatorum quatuor teneatur, & debeat in principio liti officii in manibus Prioris Dominorum Antianorum in rare ad sancta Dei euangelia, suum officium bona fide, & sine aliqua fraude legaliter facere, & exercere; & seclere ad bancum duarum ad officium exercendum singulis diebus de mane & post vna, post vt seclerunt officiales dictæ duarum; & scribere omnia acta currentia, & non possit recipere vltra quantitates infra scriptas.

frascriptas videlicet, pro quolibet petitione tres solidos; & pro responsione tres alios solidos; & pro quolibet actu, seu actibus occurrentibus duos solidos pro quolibet; & pro quolibet liti qui examinatur, qua tuor solidos; pro quolibet executione committenda reale, vel personali pro quatuor solidos; & pro quolibet sententia vnum grossum; & pro quolibet appellatione, quatuor grossos; Et ipsas quantitates teneatur, & debeat mittere in casseta Communis penes le existent, & ad eam periculum custodienda. Cuius cassetæ Do mini Antiani debeat habere vnum clauem, & ipse Notarius aliam, & illa casseta debeat habere duo foramina in vno poni debeant omnes dictæ solutiones, & liti cassata cassatorum: quæ cassata omni mense, in fine ipsius mensis, aperiri debeat, & de denariis teneatur in foramine, & bulla dicti Notarii fiant quant partes quarum vna sit dicti Notarii, & alia tres sit Communis Anconæ, cum omnis denarius capiti solidorum, quæ debeant esse integraliter dicti Communis & debeat solui ad rationem vni boloneti pro quolibet floreni moneta. Et non possit fieri solutio capiti solidorum parte debiti petiti, sed pro in tegrali quantitate contenta in petitione, & illi instrumenta, seu petitiones cantarent in auro, semper debeant reuocari, & solui ad rationem vni boloneti pro quolibet floreni moneta, quæ solutiones capiti solidorum debeant fieri quando committuntur executiones reales, & personales; & executio fieri non possit nisi primò soluantur dicta capiti solidorum integraliter, alia executio non valeat, & captus debeat relaxari; & pena dictis officialibus decem librarum, si fecerit factum fuerit. Et soluantur capiti solidorum, quando aliqui iurat aliquem inspectum modum, & forma prout supra; Et dictus Notarius non possit recipere, nec reponere aliquem penes aliquem faciente dicta instrumenta, seu petitiones, nisi fuerit dicti Notarii in totum, qui Notarius non possit recipere aliquam scripturam in scriptis ab aliquo, exceptis exceptionibus contra testes; & nisi eo modo, quod supra in Rub. De Officio Officialium duarum, qui Notarius teneatur fieri ad iudicandum sub Syndicis Communis Anconæ, prout stabunt officiales in temporibus suis. Hoc addito præfati statuto quod loca pia, & conuentus fratrum, & clericorum Chitatis, & Comitatus Anconæ, non soluant capiti solidorum in commissione executionum nec eorum Rectores, & rebus dictarum ecclesiarum, nisi pro aliis rebus debeant locare quemadmodum laici.

STATUTUM, & ordinum est, quod Notarius Reformationum, siue Cancellarius Communis Anconæ teneatur interesse omnibus, consiliis, Chitatis Anconæ; Et credentis dicti Communi teneat in secreto, & nemini pandere; stare singulis diebus cum Domini Antianis; & habere continue de dicta Palacio residentibus Dominorum Antianorum Chitatis Anconæ; & comedere cum eis, & scribere omnes lites res definitas pro parte dicti Communis; Et literarum missarum Communis prædictæ, & omnium aliarum scripturarum Communis accipere; omnia instrumenta syndicatorum faciemur per dictum Communem bene publicare; & legere instrumenta Potestatum tempore sui aduentus; custodire alterius Officialis Communis Anconæ. Ac etiam teneatur scribere omnes officiales, familiares, & equos Domini Potestatis, & aliorum Officialium Communis Anconæ per nomina, promissa, pios, & signa; & esse cum Regulatoribus dictæ Chitatis ad omnem eorum petitionem ad requiringum dictos officialis, & familiares; & ad faciendum de officialibus condendis Requisitionem seu Monstrum, & de Hæpistadiis dicti Communis, & eorum equis. Ac etiam teneatur omnes scripturas occurrentes ad dictos officiales, & omnia, & signa, & figura alia scribere cum effectu, & iungere ea quæ spectant, & pertinere ad honorem, & statum dictæ Chitatis; Et etiam esse cum dictis nominis Regulatoribus ad iucantandis Datis, & stabilitioni cordiarum interesse; & de ipsa facere publicum instrumentum; & omnia, & singula scribere cum effectu, & adimplere quæ spectant ad dicta dicta, & ad Commune dictæ Chitatis; Et dictus Notarius reformationum, siue cancellarius teneatur, & debeat reformationes quæ fierent tempore suo, & quæ vim legis haberent; & statuta mala propriam hominibus statutorum, & quædam libere de per se scribere, per rebus quatuor ducum; & dicta quæ facta fuerint dicta reformatio sine statuto; si fecerit fecerit, sit cassus de dicto officio cancellarij, & pro casto, & canalo habeatur auctoritate præfatis statuti. Et teneatur, & debeat dictus Cancellarius facere requisitione in Consilio de consiliariis dare pro debitoribus omnes de consilio, qui ad consilium non venerint Reformationis Communis Anconæ in rationatissimum secundum formam statutorum sub Rub. De Pena non venientium ad Consilium sub pena viginti quatuor librarum denariorum, si fecerit fecerit. Et non possit aliquem accipere, vel habere vltra suum salariam ab aliquo, aliqua occasione, vel causa sub prædicta pena. Et non possit aliquem amicum cogere ad scribendum aliquas scripturas, scribendas per eum, & quæ ad eius officium pertinerent sub poena prædicta, pro quolibet vice. Et si aliquem scripturam, quæ ad eius officium pertineret, per aliquem Notarium, vel per aliam personam scribi faceret, de ipsa propria pecunia, & non de habere dicti

STATUTUM, et ordinatum est quod quicumque haberet vnum officium in Civitate, Comitatu, & districtu Ancone, per Consilium illud durante, non possit alio officio ibidem habere, vel exercere, etiam si esset Potestarius Civitatis, sub pona viginti quinque librarum denariorum pro quolibet contra faciente. Et idem si electio non possit, nec debeat ad idem officium eligi, sine confirmari deinde ad vnum annum tunc proximè venturum à die finis officii inchoandum pona ei ipsi electio quinquaginta librarum, si tale officium exercuerit infra dictum annum; & eadem pona puniatur qui si ipsum elegerit contra formam predictam; nihilominus gressu, per tales contrafactores non teneant ipso iure. Et hoc habet locum in officio cum salario, vel mercede: Et si quis fuerit banitus pro aliquo debito civitatis, & contra ipsam soluta pona solidorum, & creditor presentaverit banitum contra Cancellarium Civitatis Ancone, per tres dies ante extra sessionem officiorum, si talis sit banitus, fuerit extractus ad aliquod officium civitatis Ancone, debeat lacerari, & tale officium non possit aliquo modo exercere; sed alio loco ipsius extrahatur: Et si contigerit creditores presentare banitum aliquis post tres dies, talis creditor non debeat audiri, & tale banitum Cancellarius recipere non debeat: & officia possit, & debeat exercere: Et si contigerit, quod effectus productum banitum contra aliquem, per plures menses ante, tale banitum, semper in omni extractione officiorum operetur; non obstante, quod de proximo non fuerit productum: Et si quis esset extractus ad aliquod officium cum salario, & fuerit ab eo, tunc fuerit extractus per aliquam legitimam causam si nemo responderet, & acceptet pro eo non debeat reponi in bullio de quo esset extractus: sed debeat lacerari. Et si quis quo eo acceptaret, debeat obligari licet acceptans ad pona decem ducatorum quod talis si extra extra ratificabit dictam acceptationem; & si non acceptabit, debeat solvere de facto dictam pona decem ducatorum. Et si contigerit, quod dictus extractus ad aliquod officium, esset presens, & acceptaret tale officium, non possit postea aliquo modo ipsum renunciare: pona viginti quinque librarum dictam talis renuntiatus: Et non habentes uxorem, vel qui uxorem non habuerit postquam eligi ad officia Regimini Civitatis Ancone, sed ipsa officia exercere nequeat quodcumque non habuerit uxorem: Et si quis non uxorem esset contraxerit ad aliquod officium, debeat reponi in bullio. Et si quis necesse scribere, non possit assumi ad aliquod officium Civitatis predictæ: Et si quis esset extractus, non possit tale officium exercere donec dederit scribere: Et Domini Antiani, & Regulares non possint eligi, assumi nec nominari ad aliquod officium cum salariis ipsi residere, aut tenere sedem, & locum Magistratus, Antianorum, & Regularis, sub pona viginti quinque ducatorum pro quolibet, & qualibet vice, quia contrareferunt: Et in eadem pona incitat Cancellarius dicti Communis, si talem electionem, vel nominationem scripserit: Et si quis esset debeat tunc Communis Anconæ non possit exercere officia, nisi dictis talis debeat extractus ad aliquod officium cum salario, vel mercede, acceptet; pro debito debeat in acceptatione dare depositum Depositario, seu Cancellario, esse solvendo ante initium dicti officii: Et si depositum non dederit debeat lacerari, & alius loco sui de bullis extrahatur: Et si dederit depositum, debeat ante initium officii, solvere dictum debitum, & dictum depositum recolligere, & si non locaverit ad in pona viginti quinque ducatorum ipsius, & quilibet qui elegeret, seu deputaret ad aliquod officium cum salario, vel mercede, possit, & debeat ipsam officia renuntiare: Et Domini Antiani, & Regulares teneant, & debeat ipsam renuntiationem admittere, & acceptare, & nomen suum lacerare, & alium loco ipsius de bullis extrahere: pona decem librarum in Dominis Antianis, & Regularibus, si non admittent dictam renuntiationem: Et hoc locum non habet in officio Antianorum, & Regularis, quia officia non possint aliquo modo renuntiare, sed pona viginti quinque librarum denariorum: Et nullus prædictorum officialium possit, vel debeat illud officium, quod deputatus fuerit exercere per subitaneum nec de facto officio, nec à Civitate Anconæ, vel Comitatu abesse: sub pona quinquaginta ducatorum aut pro quolibet contra faciente: & debeat illi, & beneficiis dictis civitatis: Et nullus possit exercere ad aliquod officium cum provisione, vel salario sine licentia Consilii sub prædicta pona: si quis autem esset extractus pro Antiano, & Regulari, & se absentaverit à Civitate, & Comitatu Anconæ, illud iudicet, & malitiose postquam extractus fuit, sit, ante per decem dies, causam non exercendi officium supradictum, tunc, & eo casu nomen luiusmodi absentantis laceretur, & puniatur in pona quinquaginta librarum denariorum quoque. Si vero contigerit aliquem extractum pro Antiano, vel Regulari vel ire de proximo per mare, & de promissionibus, Mari Antianorum, & Romanodulicatenarum, & debeat ipse extractus luiusmodi arripere incipiat officium exercere, debeat Consilio eius Viagium. Et si dictum Consilium fecerit ipsi gratiam de licentia, tunc nomen in bullio reponatur: autem, renuntiare dictum officium exercere; vel debeat ipsam gratiam à Consilio, & potestatem non nunguare; nec non iurari extra Provincias (ut narratur) nomen ipsius de bullis extrahatur, & per litteras laceretur: nihilominus in quinquaginta libris denariorum de facto condemnatur: Et Potestas teneat facere executionem contra predictos: & si fuerit negligens dicta Potestas in eadem pona puniatur.

Ordo pro Armata Sancti Chiriaci.

STATUTUM, et ordinatum est ad providendum, ut armata fiat honorabilis, & procedat cum ordine debito; quod fiat in bullis Capitaneorum dictæ Armatæ, per Magnificos Dominos, Antianos, & Regul.

& Regulares; & debeat per eos, omnes & idonei, & sufficientes in bullis in tribus bullis ordinatis; exceptis civibus, qui sunt de numero Consilii generalis, Et pro quolibet tercio, vni de ipsis bullis quo libet anno Kalendarum Aprilis extrahatur: Et hi qui extracti fuerint tunc Capitaneus principales dictæ Armatæ, pro dicto anno duo fratres caruales non possint assumi, & singuli dies Capitanei: Et calui quo duo fratres simul extra si fuerint primus extractus remaneat Capitaneus, & alter reponatur in bullio qui illam pollam fuerint extra si debeat in scriptis notificari Capitano Potestati per Dominos Antianos, & Regulares: Et ipse Dominus Potestas faciat ipsos tales extractos comparere coram eo, & cogere omnes ad acceptandum infra tres dies secuturos: Et calui quo pollent acceptare possint, & valeat Dominus Potestas eos persona iter detinere in palatio donec acceptaverint, & similiter imponere eis pona, & ipsos condemnare re ipsa in libris viginti quinque denariorum: Alioquin parum exindigentur per eum de facto: & Communis Anconæ applicanda erunt: Et de ipsa pona nulla possit eis gratia fieri per consilium prescriptum nisi prout eis in alia condemnationibus: Et si Dominus Potestas ad executionem dictæ pona fuerit negligens, tantum de suo salario retineat debeat per syndicos coram quo syndicatus: Et calui quo soleret dictam condemnationem tunc eis locum de dicto tercio extrahatur: Et nullus de dictis Capitaneis extractis admittatur ad aliquam excusationem nisi foret infirmus, grauat, seu quod infra sex menses ante extractionem prædictam non fuisset pater, vel mater eius, seu aliquis consanguineus visque in tertiam gradum secundum gradum decedens ex tali causa, vel non assensum, vel ab infirmitate, vel ab infirmitate non excusetur: nisi fuisset abiens talis extractus pro Capitano prædicto à Civitate Anconæ: Et tempus dictæ extractionis per decem dies, quibus calui de eodem bullio, & tercio in eius loco alius extrahatur: Et omnes qui fuerint requisiti, & commandati sub dictis capitaneis per publicum Nuncium dicti Communis Relationi eius credatur. Et teneantur, & debeat obediunt mandatis dictorum capitaneorum ad ponam dictam librationem exindigentur per Officialium Communis de facto. Et etiam teneantur, & debeat illi commandati contribuere, & solvere ad dictam armatam pro expensis necessariis, & consensu vnum Ancionem pro quolibet ipsorum, & pro quolibet tria: Et ad dictam armatam non possint consilii, & Notarii cullosi ad omnem requisitionem dictorum Capitaneorum teneantur, & debeat ante ostendere libros ubi sunt scripti homines, & dare in scriptis sufficientes, & bonos pro dicta armata, & omnia facere que erunt necessaria circa dictam armatam. Declarantes quod hic qui extractus Capitaneus armatæ fuerit postea extractus pro Antiano debeat reponi in bullio, & remanere Capitaneus.

Quod Consilium, & quomodo Patres non sunt nati Anconæ non possint habere officia.

STATUTUM, et ordinatum est quod nullus oriundus de Comitatu & Districtu Anconæ possit habere in Civitate Anconæ aliquod officium, nec ad ipsum eligi: si elegerit ipsa electio non valeat, & ipsa non obstante officio ipsius non possit exercere pona viginti quinque librarum Ancionitarum par notariis, & contra re ipsa teneantur, & dispensari non possit, & cancellari non possint nec dispensatio nem scribere pona Cancellarius, & quilibet arenganti viginti quinque ducatorum auri: Et non omnes quod factum fuerit, non valeat ipso iure: Et Antiani non possint mutare ad partium quod talis contrarius à Italia officia eligat, sub pona prædicta pro quolibet eorum: Et nullus possit assumi ad Consilium Duo decem. Nec etiam ad Consilium generale. Nec ad officium Antianorum, Potestariæ, & aliorum officiorum dictæ Civitatis: si non offenderit per scripturam legitimam & athenicam patrem eius esse natum Anconæ: & si fuerit infirmus, in bullis quo extractus possit ad tale officium recipi, nec exercere tale officium, ut si Domini Antiani, & Regulares, vel alius officialis acceptaret aliquem ex dicta officia incident in pona viginti quinque ducatorum pro quolibet. Declarantes quod hoc non intelligatur pro illis qui haberent dispensam, et priusquam à Magnifico consilio.

De Ordine tenenda in Consilio.

STATUTUM, et ordinatum est quod quicumque congregabit Consilium sine generale, fue ipse Sitalis, Civitatis Anconæ in quo partia fiat, seu fieri debeat: que robors firmitatem obtineat quicumque de causa: Teneantur Domini Antiani, & Regulares ipsa partia lacere pona, & muni ad tuita gra del vic, vel del Non. Et teneantur ante partium exponere, & declarare, & facere per Cancellarium expone, & declarari illis de Consilio totum illud quod debet fieri partium: arripere modum, & formam ipsius partii, Et an illud super quo debet fieri partium fuerit alteratum, vel distinctum, vel fuerit per plures homines, vel pluribus negotiis. Statuendo quod quilibet super quolibet parte, & quolibet homine, & quolibet negotio singulariter fiat partium: Et si fuerit contractum condemnatur Domini Antiani, & Regulares in viginti quinque libris pro quolibet, & cancellarius in eadem pona condemnatur, & nihilominus quod quid factum fuerit non valeat ipso iure: prædicta partia fiat cum pallois, & bullis prout est in dicta Consilia consuetum fieri: Et nullus consilio possit fieri nisi iteraverit in eo per diuina Octoginta, & vni Consilia consuetum fieri: Et super, si in omnibus casibus obtineat illud quod per diuina existimant in Consilio fieri obtineant bullis: & si prædicta teneant vni Consilia extractus de bullis: Nullusque officialis nec officialis quicumque in dicto consilio existens audeat, vel presumat de eo contraire in preceptis, vel aliquo prædicto: Et si quis committeret idem, vel fraudem in prædictis, sit casus de officio, & beneficiis dictæ civitatis, & si factio partio aliquo, aliqui fuerint regulum, seu non ad illud in dicto partio possit de

STATUTUM. Et ordinatum est: quod in Consilio Civitatis Anconae extrahatur de bullis Tres ho mines, videlicet unus pro territorio secundum modum, & ordinem consuetum, qui vocentur Tres Secre tiij; nomina eorum sint secreta, & non pandatur alicui nisi Cancellario, qui debeat vinculo iurament i t iurare in manibus dicti Cancellarii, officium eorum bene, & legitime exercere sine aliquo dolo, & tran sgeat extrahi habeat auctoritatem, & plenum arbitrium, & balliam, tantum quantum totum consilium providendi puniendi castigandi, & etiam ad mortem condemnandi (si opus fuerit) Albanenses, & Moriac os non possit lenire stabilita, & maleficia, & delicta vbiunque committerent; Ac etiam contra Lenones, & omnes, sfortenses qui aliqui contentant contra Ratum, & patriam Anconensem, quod officium daret per sex menses, & elapsis sex mensibus fiat nova electio secundum modum, & ordinem consuetum.

De Officialibus custodia.

Rub. 48.

STATUTUM. Et ordinatum est: quod in Consilio Civitatis Anconae extrahatur de bullis tres ho mines, videlicet unus pro bulla minori, & duo de bulla maiori, qui vocentur Officialia maiores. Et duo extrahantur qui vocentur Officialia minores custodie, qui officiales minores vel fiant, & debeant quotidie tam de die, quam de nocte continui, & semper ferre ad dictam custodiam: Et unus ex eis officialibus semper residere debeat ad nomen iuxta Duxatum Communis Anconae, & semper ibi de die ad forum campanae pulsantis interesse debeat, sub pena decem solidorum pro quolibet, & ex hoc vice: Et teneantur, & debeant requirere omnes, & singulos homines deputatos, & descriptos a dictam custodi am, secundum modum, & ordinem consuetum. Et si quis omiserit facere dictam custodiam incidat in su p radictam penam. Et teneantur, & debeant ibi officialia dare, & assignare Rationerio Communis An conae omnes, & singulos punctatos in nocte precedenti, in die sequenti: Qui Rationerius teneatur ipso p nere pro debitoribus. Et teneantur, & debeant supradicti officialia visitare omnes, & singulos postas, & s tiosas dicte Civitatis: dictos custodes requirere, & de ipsis requisitionem facere qualibet nocte tribus vicibus, & plus si opus erit: si fuerint negligentes incidant in penam decem librarum pro quolibet: Et si qui habuerit postam suam, & ad eam non accederet, puniatur in viginti solidis. Repertos dormire, vel non respondentes in Turris claustris, dicti officialia debeant punire in viro bolentino pro quolibet, & qualibet vice: dicti officialia teneantur, & debeant exire infra octo dies de facta punctatura com paratos domos, & singulos punctatos, iuxta quod, & cum qui de punctaturis predictis possint, & cau suissent eorum liquidum semper appareat in scriptis per rationerium Communis Anconae. Declarantes quod si ex dictis custodiis punctatis non reperiretur, vel non essent fulgus teneatur debari declarati Dominum Antiorum, & si quibuscumque habeant auctoritatem cassandi dictos insufficientes, & non teneantur ad dictas punctaturas. Et si dicti officialia in termino supradicto octo dierum non fecerint executionem incidant in penam decem librarum pro quolibet, & qualibet vice. Et si quis recusaret eis dare pignus, & non permitteret se pignoriari incidant in penam duodecim librarum denariorum: Et Potestas Ci vitatis Anconae teneatur, & debeat eis dare familiam ad faciendum dictas executiones, sub pena decem li brarum si recusaret, & si dicti officialia teneantur, & debeant ire ad Priorem Magnificorum Dominorum Antiorum omni sero pro nomine sub pena priuationis eorum officij. Et si familes omnes, & pmo i custodia, vel officialia maiores habeant auctoritatem tales officialia minores inobedientes cassare.

De Custodia Portuum.

Rub. 49.

STATUTUM. Et ordinatum est: quod per Consilium Civitatis Anconae designentur, & deputentur quatuor custodes ad custodiam portus, & apertis Montis tate ad custodiam portus, & apertis locum, & ibi ad portam Sancti Petri apertis, & sufficientes cum armis necessariis, & debite personaliter stare ad cus todiam predictam a mane ad apertura portus, vsq; quod claudatur de nocte, postea decem solidorum pro quolibet non eunte ad custodiam, & quolibet die: Et officialis custodia debeat facere sapere, & scrips requisitio nem, & non repositos portare in viro bolentino pro quolibet pignuram nisi fuerit ad comendandum, quo casu exculent. Et predicti officialia teneantur de predictis facere executionem alias incidant in penam decem li brarum pro quolibet, & qualibet vice. Hoc addito presentis statuti quod dicti custodes teneantur, & debeant in interio interrogare intrantes utrum habeant res ad solvendam gabellam, vel duas, sub pena decem librarum pro quolibet contrafaciente.

FINIS PRIMAE COLLATIONIS, OFFICIORVM.

CONSTITVTIONVM.

SIVE STATVTORVM MAGNIFIC.

CIVITATIS ANCONAE.

COLLATIO SECVNDA. DE CIVILIBVS.

De In ius Vocando.

Rub. 3.

VM. Ab in ius vocando ius incipiat, nec est in potestate Rei quod ad iudi cium excoctur. Ne itaque quis vocatus in iudicium teneatur, & scietur sine delibe ratione, quod si quis voluerit aliquem ad iudicium excoere, ipsum per ratiom. Com munit Anconae citari faciat cumedula subcripta manu prope scribentis, qui cedula continere debeat commissum delictum, & coram quo iudicari com paret, & nomen citati. Et illius ad cuius petitionem fit citatio, sine prava cori psum, & quandoque sub compendio causam quare citatur, & negantem citati tantum, & quod cedula portari debeat per nuncium ipse citato, & sibi, & domi eius dimitti: prout inferius annotatur. Et aliter facta citatio non valeat ipso iure eius cedula transmissio, & portatio, & commissio citantis, & sejmmentibus cum dimissione citatoe suavitatis. Et si quis semel fuerit citatus cum termino sub scripto, & debeat in iudicium, vel ibi ad domum suam habitationem cum simili termino, pro quolibet citatoe, & si habitationem non habuerit in Civitate, vel extra, & si non habent officialium coram quo sit, & si quilibet per barnonem Communis Anconae citetur modo, & forma praedictis, & cedula conti nente suprascripta. Huxa dictis foribus, tunc sube premisso: & cum termino arbitrio iudicis statuendo, & si citatus non comparuerit legitime habeatur pro contumace, & iudex ad petitionem citati petentis teneatur, & debeat in contumacem pronunciare. Et ad instantiam petentis procedere ad banni datum, & executionem per hoc, & vel immisitio in possessionem, prout placuerit ipse agens: & si contumace ad pro dicto actus, & si aliquem ipsorum viderint non citato, & si via una electa non praevidetur quod ipsum alterant, & ibi redirent suum fuerit contrarius, vel habitationem habuerit in comitatu, & semel petito, licet, vel ad domum citatus fuerit cum suprascripta cedula, & trium dierum termino, & si legitime non com paruerit, contumax reputetur. Et iudex ipse ad petitionem facienda ipsum citatum, illum contumacem repora re debeat, & teneatur, sine aliqua alia citatione facienda, prout ipse citati facienda voluerit, & suprascripta remedia procedere contra ipsum.

De Forma Comparitionis.

Rub. 2.

STATUTUM. Et ordinatum est: quod si quis citatus voluerit suo nomine, vel alieno comparere, teneatur expectare vsq; ad cessum iudicis ad banco, vel vsq; ad aduentum patris a dieris in iudicio, quon ca si si iam praesens fuerit in iudicio, teneatur comparere parit & adierit requirere. Et in caso quo pars adorta non esset in iudicio, teneatur comparere vsq; ad cessum iudicis expectare, & in cessu iudicis eius comparitio admitteretur, & si fuerit contumax non audiat nisi refectis prius expensis legitimis.

In quibus causis possit procedi summarie sine Libello.

Rub. 1.

STATUTUM. Et ordinatum est: quod si aliqua quaelio fuerit inter aliquos vsq; ad quietizatem cen sum librarum anconitarum parum, vel ab iude infra populi, & debeat iudex causam cumsum censum Domini Potestatis Anconae coram quo dicta causa fuerit, iuxta illa quaelio procedere, co pterere, & terminare summarie, & de plano sine litere, & figura iudicij, & sine ius consuetudinem, & quod iant leg. probationes, & aliquas scriptura super qua possit fieri sententia ipse vtriusq; vbi respondet vsq; quantitate decem librarum anconitarum parum fustice probatio vtriusq; testis bo nis rationis, & sane, cum iuramento petentis si petens fuerit bona conditionis, & sane in maiori ve luntate, & quantitate decem librarum vsq; ad summam quinquaginta librarum, officiat probatio vnus in bona fama, & conditionis, cum iuramento per iudice deferendo deorsum, & actori, vel reos ipsi iudici batur, eorum, & tellium qualitate, & conditione attentè consideratis: Et in dictis causis, & quolibet ca pssit, & teneatur iudex ad petitionem partis petentis, tam Actoris, quam Rei, facere copiare per iudicem, & interrogare eos super veritate facti super petitione, cum iuramento, vel sine, prout videbitur ipso iudici, & interrogare, & si hoc addito per iudicem, & iuramento quod super dicta domus iudicis, & etia officialis Civitatis Anconae faciant ius summarie omnibus, & singulis contentibus, & locis pntis, & comitatus Anconae, & eorum procuratoribus, & Communitatis Incononae, & eius procuratoribus.

[illegible]

et oratoras interponere sine aliqua solutione, sub pœna prædicta: Et possint, & valeant dicti tutores, & curatores etiam ante litem contestatam procuratores constituere ad causas sine interpositione decreti, ac si esse de domini dictæ causæ.

De Curatore dando male agenti negotia sua.

Rob. 21

STATUIM. Et ordinari debet, quod si aliquis tamen quatuordecim annis fecerit facta sua mala, in bi-
biendo, vel ludendo, barbaletis, & vredo barbaletis, vel cum meretricibus vitra modo, vel alio modo
Potestatis, vel eius iudex ad ciuita deputatus tenetur eidem dare curatorem ad petitionem fuorū con-
fanguineorum suorum, & ad hoc tenetur iudex, si non fuerit confanguineus, & si faciente
iudice, non fuerit videlicet & placuerit suis confanguineis, vel affinitibus, & si tali male faciente interdictum
minimulacionem bonorum ipsius. Si curator debeat et de bonis ipsius malefactoris facta mala, dare alime-
ta. Si manentere bona sua, ita quod non perdantur animarum debeat et ea facere ad vitilutem ipsius ma-
lefactoris, & ad hoc tenetur iudex, si non fuerit confanguineus, & si faciente iudice, non fuerit videlicet
eiusdem, vel in eius praeiudicium. Vel in eum cum eo contrahere sine licentia & auctoritate curatoris &
iudicis domini Potestatis, & duorum proximorum confanguineorum, vel affinitum eiusdem: Et iudex
contrahente non valeat impedire, contra iudicis iure, & perdat petitionem: Et teneatur curator prae-
dictus, si non fuerit confanguineus, vel affinitus malefactoris, & dare fideiussorem idoneo, & gellicis ad
satisfaciendam rationem reddere finita cura sua.

De Alimentis Papillarum decerni petendis

君也。 三三。

[illegible]

De l'éventuelle de ces formes

23.

[illegible]

[illegible]

De Petitionibus Debitis Soluti. *Vide Catena per nos in cap. 63 in 6to Reg. 1° et 2° Rub. 29.*

[illegible]

De Procedendo summarie super salariis Indignum, Advocatorum, Procuratorum, Notariorum, & aliorum. Rub. 30.

STATUMUS. Et ordinamus et precipimus occasione Patrocinii, vel falariaum Aduocatorum, & Procura-
torum populi, & debeat cogitare debet aduersus Adversarios, Advocatos, Procuratores, & Notarii ci-
uitatis Anconę deservire in palatio Communiis propriis expensis decetur, si viderentur esse iudicari
merito populo citationem cognatur, & granerit illi quibus dicitur patrocinium prefatum, vel procuratio
pro Aduocato, vel Procuratore. Et habita iunmaria cognitione ipsa falaria non promissa tamen
debeant per Dominum Iudicum seu Iudices, & officiales, vel per alium cui committum fuerit de voluntate
parummodo populi per relaxationem faciendam per ipso detectos in suis causis teneri aliquando. Et idem
ordinamus, ut si quis ex parte alterius querat, & querat, & conductorem a domino in eius labo-
re, feruitus, vel suo familiari, vel nuncio, falaria aduersus eundem dominum, & contra ipsum
procuratore laborare, vel mercede. Et in praedictis causis, & quolibet praedictarum aduocato-
rum tempore feriatu, & non feriatu, dummodo non fit in honorem Dei.

De Iuramento praestando cum beneficio reprobandi.

Rub. 3 L.

[illegible]

Руб. 37.

Rub. 34.

Rub. 34.

22. 35.

22. 35.

Pub. 36.

De Jansen

Руб. 37.

Feb 28

Feb 28

Rub. 39

Rub. 39

z; Et quod ne
D. debet

z; Et quod ne
D. debet

Statutum. Et ordinum esse quod Dominus Potestas, et eius iudices teneantur ad petitionem domi-
norum, et illorum quorū nec oīa gēlla finit, si forte eorumdem diverint cōtrī gētores, vel factores esse
suspectos, sū fūgientes, et sibi libi obnoxii ratione gētorū, vel factorū; Tales gētores, vel factores fa-
re capi, et detinere in palatio; Et nisi latitudinem de reddēdo rationem eorum factorum, et gētorum, iud-
icis factorū, et gētorū, mittere in carceribus Cōmuni; Et praelata facilitatione de reddēdo rationem
dīctarū rationū, et gētorū, dū dīctā refūda, summarie, et in plene, finit, et plene, finit, et plene, finit, et
quolibet patermō; Et etiam teneantur eos cogere ad dīctas rationes reddendum si detenti fuerint;
Et tūc iudicium faciat p̄m, sū, et omnibus derogatorum, cuius vigore credatur omni Eripiscrū dī-
ctorum factorum, vel gētorū, contra se finit, et plene, finit, et plene, finit, et plene, finit, et plene, finit, et
culpa teneantur, et dolo; Idem intelligitur in Caffaldionibus alcuius; et ad quid videntur, et declaran-
tur verum dīctis factoribus teneantur, et non; et ad cognoscendum, sū terminandū p̄p̄ iūis; si petunt
suscipere per aliquam partem teneantur factores eligere duos mercatores, ranquam arbitros, et arbore

widelicet

Et in emendatione damni. Et in supradictis canibus vnicuique liceat accusare, & accusator teneatur secretis, & la-
cretur tertia pars dictarum poenarum, & tiam pars officialis de eis faciens executionem, & tertia Cor-

Quid Bestia comitatorum non pascatur in pertinentiis civitatis.

STATVVM. Et ordinatum est, quod Comitatus Civitatis Anconae non possint, nec debeant venire ad pascu-
dam in territorio, & senatibus Civitatis cum eorum animalibus, sub poena quinquaginta denariorum, pro quo
libet, & qualibet vice, Et illud statutum non intelligatur pro ciuibus dictae Civitatis.

De Tona damnum dentium cum canibus in vineis.

STATVVM. Et ordinatum est, quod si quis dederit damnum in vineis cum canibus a medio mense Augusti, usque
ad medium mensem Octobris, incidat in poenam decem librarum, pro quolibet, & qualibet vice, Et quod omnis per-
sona quae habet canes, teneatur, & debeat in supradicto tempore retinere canes ligatos in eorum propriis man-
sionibus, & debet tales canes nequeant in vineis damnum facere, & dictis canibus, durante dicto tempore, re-
tineantur, & debeat vinctos, seu viciniis accedere ad collem, sub poena, & ad poenam centum sol. pro quolibet, &
qualibet vice, quia fuerint dicti canes inveniunt sine vinctis, vel non ligati, Et si fuerint inveniunt in vineis cum vicini-
is, incidant in poenam quinquaginta sol. pro quolibet, & qualibet vice. Et quod domini dictorum canum non possint di-
ctos canes dare pro noxia, sed teneatur solvere pro canibus ipso iure, & de facto dictam poenam. Et vnicuique
possit tales contrafacientes accusare, & denunciare, & lucratur tertia pars poenae. De laudantibus quod dictis vineis
debeat esse longitudo vinctus pedis cum dimidio cubiti. Et viciniis debeat esse longitudo in eadem palmi cubiti.

De Arboribus facientibus vinetam noxiam in possessione vicini.

STATVVM. Et ordinatum est, quod si sepes alicuius possessionis, vel arbores non fructificantes stantes in sepibus
sacient vinetam noxiam, vel aliud impedimentum in possessione sui vicini, quod officialis habens cognitionem
de praedictis, teneatur poenam decem librarum accedere ad videndum locum, si fuerit requisitus. Et si (si
videbitur) facere incidat dictas arbores, & sepes ad petitionem talis vicini, vel eius laboratoris, seu familiaris, &
eamdem poenam incurrat ille cui fuerit preceptum per officialem, quod incidat, si non obediit, et nihilominus li-
ceat eas incidere sine poena cum licentia officialis.

De Arboribus olivinarum conservandis.

STATVVM. Et ordinatum est, quod nulla persona audeat, vel presumat tempore pluviarum, & nebularum, aut
dam olivarum valere laniare. Nec ante Kalendas Novembrii colligere fructus ipsarum pro molendo, neque di-
cas arbores, & olivarum potare, nisi tempore congruo potandi sub poena quadraginta sol. pro quolibet, & tertia
bet vice, at Potellae, seu officiali possit procedere per inquisitionem, accusationem, & inventionem, et si fuerint
negligentes, solvant nomine poenae decem libras.

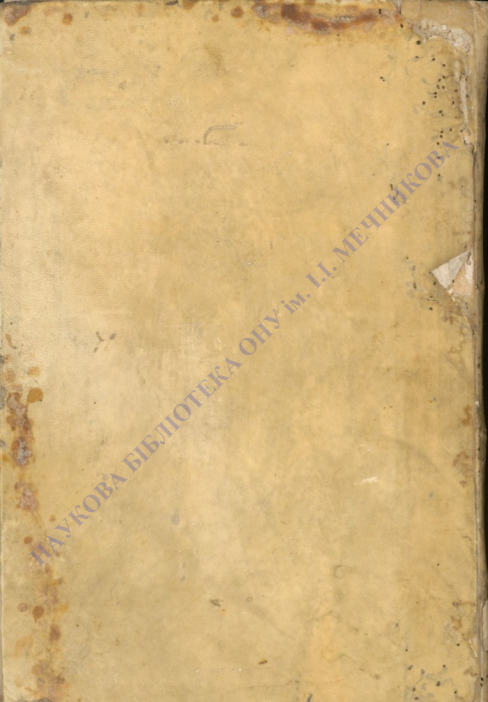
De Non pascendo cum capris in monte Conero, & non venando in silvis fluminis Exini.

STATVVM. Et ordinatum est, quod nulla persona cuiuscunque status, & conditionis existat, audeat, vel presu-
mat aliquo modo pascere, vel venare in monte Conero Communis Anconae, & si secus facium fuerit, inci-
dat in poenam decem sol. pro quolibet capra, & qualibet vice, et quod nullus possit venari, seu cadere in silvis flu-
minis Exini, sine licentia M. D. Antoniorum, sub poena, & ad poenam viginti denariorum, pro quolibet, & qualibet vice,
et vnicuique in supradictis canibus possit accusare, & denunciare, & nomen eius teneatur in secretum, & lucre-
tur tertia pars dictae poenae, at Potellae teneatur inquirere contra tales delinquentes, & procedere, & p-
nere de facto tales delinquentes in supradicta poena.

Constitutiones, siue Statuta bene instituta Reip. Anconitanae, Decreto Senatui in praesentia, feliciter
insunt ad laudem, & gloriam summae Trinitatis, & omnium sapientium, & gloriarum Diae
Christi, Liberi, Marcellini, & aliorum Iulii alme Civitatis Protectorum,
atque ipsius Reip. conservatorem, & augmentum.

Excudebat Ancone in aedibus publicis Aulus de grandis Veronensis,
Anno Domini Christi millesimo, M. D. LXXVI,
Idibus Novembrii.

27249.
H. 178093.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА